

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/33

KARAR NO : 1988/34

ÖZET : Jandarma subayının askeri hizmete ilişkin olmayan görevi ile ilgili suçuna ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Tck. 230.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Cavit Fidan

O L A Y : Seyyar Jandarma Sınır Tabur Komutanlığında görevli P. As-teğmen olan sanığın, 9.10.1986 tarihinde görevli olduğu sınır karakolunda gerekli kontrolleri yapmıyarak görevini ihmâl ettiği ileri sürülerek, TCK'nun 230/1.madde ile tecziyesi istemiyle, Yayladağı C.Savcılığının 20.5.1987 gün, 63-17 sayılı iddianamesi ile, hakkında kamu davası açılmıştır.

Yayladağı Asliye Ceza Mahkemesi, 21.1.1988 gününde, 1987/20 esas-1988/3 karar sayı ile; olay sırasında asker kişi olan sanığın askeri karakol ve sınır denetimini yapmaması sebebiyle görevini ihmâl ettiği ileri sürülmüş olup, 353 sayılı kanunun 9. ve 10.maddelerine göre davanın askeri mahkemede görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Gaziantep 5.Zırhlı Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 9.5.1988 gününde, 1988/816 esas sayı ile; ihmâl edildiği ileri sürülen görevin sanığın askerlik hizmet ve görevi ile ilgisi olmayıp, Jandarmanın sınır hizmetleri ile ilgili olduğu ve mülki görevin ihmâli söz konusu bulunduğu çihetle, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kanısına varıldığını belirterek 2247 sayılı kanunun 19.maddesi uyarınca, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş ve dosyayı 10.5.1988 gün, 1988/816 sayılı yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Uşusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, Uğur Tönük, Ersin Eserol, Duran Dinçer ve Dr.Önder Ayhanın katılmaları ile yaptığı 11.7.1988 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Bassavcısı yerine katılan Yardımcı İsmail Malkoç ile Askeri Yarıtay Bassavcısı yerine katılan Yardımcı Ertan Urunga'nın davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

.../...

Olay seyyar jandarma sınır taburunda görevli asteğmen olan sanığın sınır sorumluluk alanını ve astlarını kontrol etmiyerek görevini ihmâl ettiği iddiasından ibarettir.

Sanık jandarma teşkilatı mensubu olduğundan, görevli yarı yerinin belirlenmesi için 2803 sayılı jandarma teşkilat görev ve yetkileri kanunu ile buna ait yönetmeliğin incelenmesi gerekir.

Adı geçen kanunun 4.maddesi "bağlılık", 7.maddesi "jandarmanın genel olarak görevleri", 8.maddesi ise jandarmanın sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevleri" ni düzenlemiş bulunmaktadır.

4.maddeye göre, jandarma, eğitim ve öğretim bakımından genel kurmay başkanlığına, emniyet ve asayiş işleri ile diğer görev ve hizmetlerinin ifası yönünden İçişleri Bakanlığına bağlı olup, jandarma genel Komutan direkt olarak bakana karşı sorumludur.

7.maddede de, jandarmanın mülki, askeri, adli, diğer görevleri sayılmıştır.

Aynı kanunun 18.maddesi uyarınca Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı emrinde olup, İçişleri Bakanlığı bütçesine dahil bulunmaktadır. Akli görevi emniyet ve asayiş, kamu düzenini koruyup kollamak ve adli görevleri yerine getirmektir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak jandarma eğitim ve öğrenim bakımından genelkurmay başkanlığına bağlı, askeri kanun ve nizamla tabi, savaş seferberlik ve sıkıyönetim ilanı hallerinde, sadece bir bölümü ile kuvvet komutanlıkları emrine girebilen, istisnai ve tâli derece askeri hizmet yüklenebilen askeri birlik durumundadır.

Jandarma teşkilat, görev ve yetkileri yönetmeliğinin 159.maddesinde "jandarma teşkilatı, sorumluluğuna verilmiş devlet sınırlarının korunması, güvenliğinin sağlanması ve her türlü kaçakçılığın önlenmesi, takibi ve soruşturması ile görevlidir" denildikten sonra 162.madde de, jandarma sınır birliklerinin teşkilat ve kuruluşunun İçişleri Bakanlığınca düzenleneceği de belirtilmiştir. 6815 sayılı sınır, kıyı ve karasularımızın muhafaza ve emniyeti ve kaçakçılığın önlenmesi ve takibi işlerinin dahiliye vekaletine devri hakkındaki kanunun 1.maddesinde sınır, kıyı ve karasularımızın korunması ve güvenliği ile gümrük bölgesinde kaçakçılığın önlenmesi, kovuşturulması ve soruşturulması görevinin İçişleri Bakanlığınca devredildiği, bu görevin bakanlıkça jandarma genel komutanlığı vasıtası ile yapılacağı belirtildikten sonra 2.maddesinde, sınırları koruma görevleri ile yükümlü olan seyyar jandarma birliklerinin doğrudan jandarma genel

komutanlığına bağlı olduğu ve barışta yalnızca sınır koruma ve kaçakçılığı önleme görevinde çalıştırılacakları öngörülmüş bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen maddelerin hükümleri gözönüne alındığında, sanığa atılı görevi ihmâl suçunun, jandarmanın mülki görevinin ifası sırasında işlenmesi nedeniyle davanın görülmesi askeri yargı yerinin görevi dışında kalmakta ve adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Bu nedenlerle, davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Askeri Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Yayladağı Asliye Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

**S O N U Ç** : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine ve Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Yayladağı Asliye Ceza Mahkemesi'nin 21.1.1988 günlü, esas 1987/20, karar 1988/3 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11.7.1988 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Muammer Yılmaz	Üye Mebrure Gözdemir	Üye Adnan Hamzaoğulları	Üye Uğur Tınık
	Üye Ercan Eserol	Üye Duran Dınçer	Üye Dr. Önder Ayhan

G/T.

Bu kararın Resmi gazete'de  
yayınlanmıştır.  
Başkan